

**СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬО-РОЗВИТКОВОГО ПРОСТОРУ
В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ**

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції
(м. Харків, 23 травня 2023 рік)**

**Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної військової адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
The Institute on Community Integration (ICI) at the University of Minnesota (USA)
Educational foundation EduFuture (Finland)
Belgian Education Council (Belgium)**

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-РОЗВИТКОВОГО ПРОСТОРУ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
(м. Харків, 23 травня 2023 рік)**

Харків
2023

УДК 378:[316.613+159.9+37]-048.42(062.552)

С 69

Редакційна колегія:

Пономарьова Г. Ф. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, Почесний громадянин Харківської області, ректор – голова;

Степанець І. О. – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи – заступник голови.

Члени редакційної колегії:

Прокопенко А. О. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач аспірантури;

Дмитренко К. А. – кандидат педагогічних наук, доцент, учений секретар;

Тупиця А. І. – керівник навчально-методичного відділу;

Демченко Н. Д. – кандидат філологічних наук, доцент;

Купіна О. В. – методист.

Відповідальність за якість і достовірність матеріалів
несуть автори публікацій.

С 69 Соціокультурні та психолого-педагогічні аспекти організації освітньо-розвиткового простору в сучасному закладі освіти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (23 травня 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради [Електронне видання]. – Харків : ХГПА, 2023. – 500 с.

До матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції включені доповіді науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої, загальної середньої та дошкільної освіти, аспірантів, здобувачів.

Тематика матеріалів збірника охоплює питання, що стосуються розвитку освітнього простору сучасного закладу освіти, проблем інклюзії в освіті, взаємодії закладу освіти і сім'ї в контексті формування сприятливого просторово-виховного оточення здобувача освіти, моніторингу якості освіти тощо.

УДК 378:[316.613+159.9+37]-048.42(062.552)

© Харківська гуманітарно-педагогічна академія, 2023

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Молчанюк О. В., Борзик О. Б., Шинкаренко А. М.

В умовах дистанційного навчання, що зумовлено повномасштабним вторгненням країни-агресорки на територію України, постає питання ефективної організації освітнього процесу в дистанційному режимі. У зв'язку з цим, значущості набуває формування інформаційно-цифрової компетентності вчителя початкових класів, що передбачає впевнене і водночас критичне використання інформаційно-комунікаційних технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією в роботі, публічному просторі та приватному спілкуванні.

Інформаційно-цифрова компетентність учителя початкових класів нової генерації, володіння основами програмування, алгоритмічне мислення, оптимальна робота сучасного фахівця з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеці сьогодні на часі. Сучасний учитель початкової школи має усвідомлювати питання етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо). Наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі має стати інструментом забезпечення успіху нової української школи. Інформаційно-комунікаційні технології суттєво розширюють можливості сучасного вчителя початкової школи, оптимізують управлінські процеси, таким чином формуючи в учасників освітнього процесу важливі технологічні компетентності [1, с. 9].

Особливості проведення уроків в початковій школі за умов дистанційного навчання включають наступні аспекти:

- необхідність використання цифрових технологій та онлайн-ресурсів для забезпечення доступності матеріалів для освітнього процесу;
- важливість створення умов для активної взаємодії між учасниками освітнього процесу під час віддаленого навчання, наприклад, за допомогою форумів, онлайн-дискусій тощо;
- потреба у підвищенні мотивації учасників освітнього процесу до навчально-пізнавальної діяльності та розвитку самостійності у виконанні завдань під час дистанційного навчання;
- необхідність розробки спеціальних матеріалів та інструментів для проведення практичних дослідів та експериментів в дистанційному форматі;
- важливість використання інтерактивних методів та ігрових форм для залучення уваги та мотивації до навчального процесу в умовах дистанційного навчання;

- потреба у забезпеченні зв'язку між учасниками освітнього процесу за допомогою засобів відеозв'язку та спеціальних платформ з метою організації віддаленого навчання.

З огляду на вище зазначене, постає очевидною необхідність формування умінь та навичок у майбутніх учителів початкових класів роботи з цифровими ресурсами, використання яких широко практикується в освітньому процесі початкової школи.

Першочергово, майбутні фахівці мають оволодіти цифровими інструментами синхронного навчання, якими забезпечується проведення онлайн-уроків у форматі вебінарів та відеоконференцій. У даному контексті слід залучати майбутніх учителів початкових класів до роботи з такими сервісами, як Zoom, Google Meet, Duo, Google Hangouts та іншими. Їхньою перевагою є одночасна демонстрація матеріалів теми уроку учнівській спільноті, групове та індивідуальне усне і письмове (чат) спілкування; наявність відкритого комунікативного простору в режимі реального часу. Також, можна провести опитування, голосування, чи попросити учасників за допомогою реакцій передати їхній настрій для організації зворотного зв'язку з аудиторією.

Не менш важливо, у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів формувати у них знання, вміння та навички роботи з цифровими освітніми платформами, що забезпечують ефективність організації освітнього процесу в асинхронному режимі, зокрема Google Classroom, Microsoft Teams, Edmodo, Moodle, Classtime. Дані цифрові платформи надають можливість створювати віртуальні класи, надавати учням доступ до матеріалів уроків у систематизованому вигляді, організовувати учнів до навчання, інтегрувати різноманітні цифрові ресурси, матеріали; забезпечують інформаційну підтримку здобувачів початкових класів в умовах дистанційного навчання та ефективну комунікацію в рамках освітнього процесу.

Також, слід підкреслити важливість оволодіння майбутніми фахівцями навичками роботи з онлайн-сервісами для:

- створення відео-контенту, презентацій та інтерактивних плакатів до уроків: Mentimeter, Playposite, Pear Deck, Canva, Microsoft Sway, Google Presentations, ThingLink, KineMaster, Genially;
- електронних інтерактивних робочих аркушів у цифрових середовищах: Wizer, Live Worksheets;
- інтерактивних ігор, вікторин, тренажерів: LearningApps, PurposeGames, Wordwall, Генератор ребусів, Tagxedo, Flippity, Linoit, Childdevelop;
- організації обговорення теми та встановлення зворотного зв'язку: Padlet, Jamboard, Flipgrid, Гугл Keep, Poll Everywhere, Symbaloo;
- здійснення перевірки навчальних досягнень учнів: Testorium, Classtime, Google Forms, Online Test Pad, Quizizz, Kahoot, Майстер-Тест.

Ефективне і комплексне використання вищезазначених онлайн-інструментів допоможуть майбутнім вчителям досягти «вау» ефекту при проведенні уроків, а відтак – забезпечать якісне засвоєння здобувачами початкової освіти навчального матеріалу. При цьому, більшість із них мають інтегровані можливості і можуть використовуватись у найрізноманітніших цілях.

Отже, підготовка майбутніх учителів початкових класів нової генерації до реалізації професійної діяльності в умовах дистанційного навчання має бути систематичною і послідовною, а також, орієнтованою на формування у майбутніх фахівців умінь та навичок ефективного використання цифрових інтерактивних платформ.

Список використаних джерел

1. Бабовал Н. Формування цифрової компетентності педагога в умовах нової української школи. *Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи*: зб. тез доповідей учасників всеукр.наук.-практ. семінару / за заг.ред., О.В.Овчарук. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: Київ, 2019. 108 с.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Молчанюк О. В., Квасенко О. В.

Актуальність проблеми. В умовах інформаційного суспільства, функціонування глобального освітнього інформаційного середовища, об'єктивної потреби швидко та якісно обробляти інформацію, особливої ваги набуває використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в усіх сферах суспільного життя (освіта, спілкування, виробництво тощо).

Доступність засобів ІКТ, підвищення рівня інформаційної культури населення, готовність застосовувати інформаційні технології, сприяють інформатизації соціальної сфери. Виникає об'єктивна потреба використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі закладу вищої освіти як одного із дієвих засобів вдосконалення освітніх послуг, формування у здобувачів вищої освіти навичок навчання упродовж життя, отримання додаткової освіти, самоосвіти та професійного розвитку. Особливої актуальності вищезазначене набуває в контексті підготовки соціальних працівників, які є представниками «інформаційної спільноти», агентами соціальних змін та соціального розвитку суспільства, громади, і нині стоять